

DTİK-WEBINAR

Koronavirüs, Hayatımıza ve Küresel Ekonomiye Etkileri

1 Nisan 2020, 17.00

Massachusetts Teknoloji Enstitüsü İktisat Profesörü Sn. Daron Acemoğlu,

Harvard Üniversitesi JS Simmons Genetik ve Metabolizma Profesörü Sn. Gökhan Hotamışlıgil,

Diasporamızın değerli üyeleri ve Katılımcılar,

Sizleri Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu - DEİK, Dünya Türk İş Konseyimiz - DTİK adına, her ikisinin Başkanı olarak saygıyla selamlıyorum.

Aramızda dünyanın çeşitli yerlerinde, farklı zaman dilimlerini yaşayan Türk diasporamızın mensupları ve katılımcılar olduğu için, bazılarınıza günaydın, bazılarınıza ise iyi akşamlar diliyorum. Ama herkese sağlıklı günler demek, en güzel temenni olacak.

DEİK olarak bir başka webinarımızda bir aradayız... Pazartesi günü "COVID-19 Tecrübeleri" başlıklı webinarımızda, bu süreci farklı yöneten üç ülkedeki Büyükelçilerimizle, Pekin, Seul ve Roma Büyükelçilerimiz ile, koronavirüs sürecinde yaşananları ele aldık, bize iletilen soruların cevaplarını aradık.

Tüm dünyanın ilk kez karşılaştığı 'Koronavirüs' (COVID-19) salgını döneminde, hepimiz için değerli "**tecrübeleri**" paylaştık.

Bugün de, salgında dünyanın geldiği durum, güncel gelişmeler ve bu sarsıcı sürecin hayatımıza ve küresel ekonomiye etkilerini konuşmak üzere, Süheyla Tayla'nın moderatörlüğünde iki değerli bilim insanımız; Gökhan Hotamışılıgil ve Daron Acemoğlu ile birlikteyiz.

"Covit-19" daha önce hiç karşılaşmadığımız küresel ölçekli yeni bir sınav. Muhtemelen bundan sonraki tarihsel sürecin, COVID-19 öncesi ve sonrası şeklinde ayrılacağı bir dönüm noktasındayız.

Ben bu noktada, hocalarımızın bugüne ait yorumları kadar, geleceğe dönük öngörülerini de öğrenmek istiyorum. Hem bireyler, hem de işletmeler için yeni bir dünya düzeninin ufukta görüldüğünü hissediyoruz. O zaman, salgın sürecinin tamamlanmasını beklemeden, bugüne yönelik önlemler kadar, o gün gelmiş gibi, bugünden geleceğe yönelik zihinsel ve fiziksel hazırlıklarımızı da yapmamız gerekiyor.

Gökhan Hocam, bugün almamız gereken tedbirler kadar, bundan sonraki süreçte nasıl bir yaşam şekline doğru gittiğimize ait değerlendirilmelerde de bulunabilir mi?

Kastettiğim şu, öyle görünüyor ki, yaşama şeklimiz radikal anlamda değişecek. Uyuma alışkanlıklarımızdan yemek alışkanlıklarımıza kadar geniş bir değişim geliyor gibi. Yiyecek seçiminden, restoran kullanma alışkanlıklarımıza kadar, her an her yere uçmayı gündelik hale getirdiğimiz veya bir şehirden öbürüne araçlarımızla sanki diğer mahalleye gidermişiz gibi gidip geldiğimiz yaşam şeklinden, çok daha seçici seyahat alışkanlıklarına veya tarzlarına bir geçişimiz olacak mı? Eğlenme

alışkanlıklarımızdan ve ona ait mekânlardan ortak cihaz kullanma alışkanlıklarımıza kadar birçok alanda radikal bir değişim bizi bekliyor mu? Tuvalet kullanma alışkanlıklarımızdan, aile ilişkilerimize kadar farklı bir sürece girmek üzere miyiz? En büyük stadyumun nerede olduğunun anlamını kaybettiği, en yüksek binalarda oturmanın aracı olan en fazla kişi taşıyan asansörlerin anlamsızlaştığı bir dünyaya göz açıverdik hepimiz.

Ve bugünden sonra bunları yapıp yapmamakta keyfi davranma şansımız var mı?

Yoksa, bir genetikçi olarak olaya baktığınızda, bunları bir süre sonra geride bırakıp, eski gündelik yaşamımıza mı döneceğiz?

Daron hocamdan da, benzer bakış açısıyla, ekonomik hayatımızın gelecek yorumlarını dinlemek isterim. Elbette bugün atılacak adımlar da çok önemli. Ama, sadece yaşam şeklimiz değil, yatırım alanlarımızdan yatırım araçlarımıza kadar büyük bir değişim geliyor mu?

Globalleşmeden glokalleşmeye hızlı geçiş sürecinde miyiz?

Sabit kira getirisi hesaplarının bir anda tepetaklak olduğu, insanla temasın olmadığı bir para çekme mekanizması olan bankamatikleri kullanırken yaptığınız her fizik temasın bile sizde bir irkilme duygusu oluşturduğu yeni bir dünyadayız. Faiz, kur, altın, emtia fiyatı dengelerinin birbirine girdiği bir süreçte, yeni ekonomik sözlükler gerekmeyecek mi?

Her adımımızda enflasyona endeksli konuşurken, o da neymiş, para basmak lazım ama o da yetmez ki ifadeleri, hangi parametreleri alt üst ediyor?

Herkes e-ticareti konuşurken, üretim ve lojistiğin durduğu bir dünyada, durmak zorunda kalan e-ticaretin ekonomik anlamı da sanki yeniden yazılmayacak mı?

Karşılaştığımız bu yeni duruma hep birlikte ayak uydurmalıyız. Biraz endişeli olsak da, tedbirlere bağlı kalarak, hem kişisel sağlığımızı, hem de işletmelerimizin sağlığını en az hasarla atlattık zorundayız ve bu iki konunun, aynı zamanda birbirinin tamamlayıcısı olduğunu vurgulamak isterim. İkinciye de başaramazsak, bozulan işletme sağlığı, dönüp toplumsal çöküntüyle bir kaosa ve her şeyin kaybına kadar gidebilir.

DEİK çatısı altında faaliyet gösteren Dünya Türk İş Konseyi – DTİK'in yaptığı tecrübe paylaşımının da son derece önemli olduğunu düşünüyorum.

İzninizle, kısaca DTİK'ten de bahsedeyim. DTİK, bizim Diasporamızın İş Konseyi. İş insanı, akademisyen, sporcu, sanatçı, profesyonel ve STK'ların buluştuğu, tüm dünyada aktif platformumuz.

Üyelerimizin, etnik kökeni, inancı, sosyal yaşamı, siyasi görüşü birlikteliğimiz için engel değil, tam aksine gücümüze güç katan yanımız. Tek ortak noktamız, vatanımıza olan sevgimiz.

Diasporamız, bizim için önemli bir kazanım. Diasporamızı, bir "beyin göçü" olarak değil, aksine, bir "beyin kazanımı" olarak değerlendirmek önemli bir bakışımız.

Bu duygularla sözü moderatörümüz Süheyla Hanım'a bırakıyorum. İzniyle, zaman zaman ben de araya girerek, sürece katkı yapmak istiyorum.

Nail OLPAK

DEİK-DTİK Başkanı